

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 56.

Koosolek 12. oktoobril 1917 kubermangu lossi Valges saalis, Tallinnas, Toompeal.

Koosolek kell 6 p. l.

Koosolekul on 36 nõunikku: Victor Neggo, T. Kuusik, J. Kalm, J. Jaakson, K. Ast, J. Reintam, J. M. Ainson, H. Reiman, M. Martna, A. Birk, Hans Roos, K. Saral, H. Kask, K. Virma, J. Raamot, Max Bock, A. Veiler, Podrätshik, Jul. Seljamaa, J. Kärner, J. Koort, J. Umarik, P. Pöld, J. Vilms, J. Kuk, H. Pöhl, Ar. Vallner, N. Köstner, J. Temant, A. Leetsmann, O. Strandmann, J. Sihver, T. Laur, Masik, H. Kruus, K. Päts.

Juhatab J. Vilms.

Protokoll kirjutab H. Kask.

Päevakord:

1. Presiidiumi ja maavalitsuse valimised.
2. Valimised Vabariigi nõukogusse.
3. Valimised „Läbikäimise okkupeeritud maaga“ 5 p. põhjal.
4. Algkoolide hoolekogude korraldus III lugemisel.
5. Vallamaksu võtmise eelnõu II lugemisel.
6. Maksuvõtmise eelnõu liikumata varanduse pealt III lugemisel.
7. Tööstuse asutuste hindamise eelnõu III lugemisel.
8. Rahamärkide väljaandmine.
9. Põllutöö osakonna kodukord I lugemisel.

1. Presiidiumi ja Maavalitsuse valimised.

Maanõukogu presiidiumi kandidaateks seatakse üles: Maanõukogu juhatajaks O. Strandmann, vanemaks abiliseks J. Jaakson ja nooremaks abiliseks N. Köstner.

Sekretäriks seatakse üles H. Kask, vanemaks abiliseks H. Raudsepp ja nooremaks abiliseks V. Neggo.

O. Strandmann sai hääli poolt 21, vastu 7, erapooletuid 3.

J. Jaakson sai hääli poolt 21, vastu 8, erapooletuid 2.

N. Köstner sai hääli poolt 26, vastu 3, erapooletuid 2.

H. Kask sai hääli poolt 21, vastu 7, erapooletuid 3.

H. Raudsepp sai hääli poolt 24, vastu 3, erapooletuid 4.

V. Neggo sai hääli poolt 17, vastu 7, erapooletuid 7.

Seega on kõik ettepanud 6 nõunikku presiidiumi liikmeteks valitud.

Juhatus võtab oma kätte O. Strandmann.

Asutakse Maavalitsuse liikmete valimisele.

Hariduse osakonna juhatajaks pannakse ette P. Pöld.

Tervishoiu osakonna juhatajaks pannakse ette K. Konik.

Rahaasjanduse osakonna juhatajaks pannakse ette J. Kuk.

Põllumajanduse osakonna juhatajaks pannakse ette J. Raamot.

Administratiiv osakonna juhatajaks pannakse ette K. Päts.

Toitlus osakonna juhatajaks pannakse ette G. Linkvist.

Töö ja Hoolekandmise osakonna juhatajaks pannakse ette V. Masik.

Eesti S.-r. nimel teatab H. Kruus, et E. s.-r. fraktsioon hääletamisest osa ei võta.

Enamlaste nimel teatab sedasama J. Sihver.

A. Vallner annab teada, et tema ka hääletamisest osa ei võta.

P. Pöld sai hääli poolt 19, vastu 2, erapooletuid 2.

K. Konik sai hääli poolt 23, vastu —, erapooletuid —.

J. Kuk sai hääli poolt 20, vastu 1, erapooletuid 1.

J. Raamot sai hääli poolt 19, vastu 1, erapooletuid 3.

K. Päts sai hääli poolt 19, vastu 3, erapooletuid 1.

G. Linkvist sai hääli poolt 14, vastu 6, erapooletuid 3.

V. Masik sai hääli poolt 22, vastu —, erapooletuid 1.

Maavalitsuse esimehe koha peale seatakse kandidaadiks üles K. Päts, kes hääli poolt 18 ja vastu 4 sai, 1 erapooletuks jäämisel.

Seega on Maavalitsuse liikmeteks ülesseatud kandidaadid kõik valituteks tunnistatud.

J. Raamot teeb ettepaneku, et kaubanduse ja tööstuse osakonna juhatus esialgul administratiiv-osakonna juhatus alla pandaks.

A. Vallner teeb ettepaneku, et nimetatud osakond Põllumajanduse osakonna alla läheks.

J. Raamoti ettepanek võetakse vastu, mis peale A. Vallner oma ettepaneku tagasi võtab.

2. Valimised Vabariigi nõukogusse.

Valimiste kohta Vabariigi Nõukogusse võetakse eitav seisukoht enamlaste, J.

Raamoti ja K. Asti poolt. Vabariigi Nõukogu tööst osavõtmist kaitseb J. Vilms ja A. Birk.

14 häälega 11 vastu otsustatakse esitajaid saata. Eesti tööerakonna poolt pannakse kandidaadiks ette P. Ruubel, kes ka valitud saab.

3. Loomade evakueerimise küsimus.

Erakorraliselt saab sõna Komissar J. Poska ja tähendab, et mõni nädal tagasi oli sõjaväe võimude poolt osaline rekvisitsioon toime panna kavatsatud 50 versta laiuselt väeliinil. Sammude astumisel pehmentati rekvisitsiooni selles mõttes, et viimast ainult 25 versta laiuselt toimetati. Nüüd aga tahta uus komendant üleüldist rekvisitsiooni üle Eestimaa toime panna. Suguloomade päästmiseks oleks aga võimalik ja tarvilik abinõusid leida loomade sisemaale saatmisega.

J. Sihver leiab, et suguloomade sisemaale saatmine loomi meie tarvis ei päästa, nemad saavad seal kaugel ikkagi äranälgutatud ja kadumisele määratud, sellepärast tuleks evakueerimise vastu protesteerida.

K. Saral leiab ka, et evakueerimine vastu talvet on võimata sel korral, kui enne ette teada ei ole, kas on võimalik ruumisid ja loomatoitu leida.

J. Raamot leiab, et evakueerimine, kui raudteed tarvitada ei saa, on täitsa võimata. Mõte oleks veel loomi tappa ja liha näol ärasaata näituseks Peterburki, kus lihast suur puudus on. Niisama võiks ju ka kohalik toitluskomitee mõtte üles võtta, et loomad koha peal äratapetud ja tagavaraks konserveeritud saaks.

J. Ümarik leiab kõige otstarbekohasemaks sammuks suguloomade alalhoidmiseks loomade eemalajamise Viru ja Järva maale, ühtlasi sõjaväevõimused paludes, et nemad selleks mitte takistust ei teeks.

J. Kalm tähendab, et Viru ja Järva maale loomi juurde saata ei ole võimalik ruumide ja toidu puuduse pärast. Ainukene võimalus oleks suguloomade saatmine nimetatud maakondadesse vahetamise näol tapaloomade vastu.

K. Ast tähendab, et loomade evakueerimine maanteed mööda täitsa mõtteta on, sest nagu nähtud, on maanteed mööda loomade ajamisel, iseäranis niisugusel ajal, kus looduses toidust ei ole, loomade peale väga hävitavad tagajärjed.

J. Seljamaa leiab, et loomade äraajamine hukkav on, ja et ainukene otstarbekohane samm on loomi tappa ja kohaliste tarvitajate vahel ära jagada.

K. Päts loeb kirja ette, milles sõjaväelaste meeoleolu kujutatakse loomade hävitamise kohta. Nimelt olla kohalises sõjaväes seesugune kindel arvamine, et tarvis on kohe kõik kohalised loomad ära tappa,

et need mitte sakslaste kätte ei satuks. Sellepärast on, tähendab K. Päts, rutuline rekvisitsioon ainukene abinõu, mis mõlemad pooli rahuldada võiks.

J. Poska tähendab, et evakueerimise käsk ainult suguloomade kohta käib. Mis teistesse loomadesse puutub, ei ole praegu veel teada.

Arakuulates nõunikkuude sooviavaldusi, Maapäev kohustab Maavalitsust neid sooviavaldusi nii palju, kui võimalik teostama.

Kell 8.40 m. kuulutatakse 10-minutilise vaheaeg.

4. Valimised.

Maanõukogu poolt valitakse Kiievi väikerahvaste Nõukogusse K. Ast, kuna teise sadiku valimine Eesti Sõjaväeliste Ülemkomitee hooleks jäetakse.

Päevakorra 3 punkti põhjal valitakse Tallinna Eesti Komiteesse J. Tõnisson, H. Pöhl, V. Neggo, J. Seljamaa ja J. Koort. Peterburi Eesti Komiteesse valitakse H. Piip, K. Luts, M. Jaakson (Peterburi Põhja Krediidühisuse juhataja), J. Kartau ja A. Hanko,

5. Koolihoolekogude ajutine korraldus.

Päevakorra punkt — algkoolide hoolekogude korraldus — võeti kolmandal lugemisel ühel häälel vastu. (Vaata prot. nr. 55, lisa nr. 2.)

6. Eestimaa ajutise vallamaksu korra eelnõu.

Päevakorra punkt 5 — vallamaksu võtmise eelnõu — kannab ette II lugemisel J. Jaakson. (Vaata lisa nr. 1.) § 1 kohta teeb O. Strandmann ettepaneku, et isiklik maks välja jätta tuleks.

Viimane tuleks võtta ainult käesoleval aastal sel alusel, nagu see juba pearaha näol 1917. a. peale kindlaks määratud on. 1918. a. jaoks annaks aga Maanõukogu sissetuleku maksu kohta sellekohase seaduse välja.

§ 1 võetakse nimetatud parandustega vastu. Märkus § 1 juurde käiks järgmiselt: 1918. a. peale valla heaks võetava sissetuleku maksu võtmise kohta annab Maanõukogu iseäralised määrused välja.

§§ 6—12 heidetakse välja.

§ 13 juurde võetakse vastu järgmine täiendus: . . . puhtakasu täiendus — ehk jaotusmaksust ja sõjaaegsest puhtakasu lisamaksust.

§ 13 juurde võetakse järgmine täiendus vastu: § 13 tähendatud maksu võivad vallad 1917. aastal täies suuruses võtta.

§ 15 juurde võetakse vastu järgmine täiendus: ... esimese kuue kuu jooksul ja peale seda aega kaks kopikat.

§ 17 heidetakse välja.

§ 18 ja 19 otsustatakse ühendada selles mõttes, et vallanõukogule protesti siseseandmine välja kukuks.

§ 21 heideti välja.

Lõpus võetakse kogu projekt II lugemise järele tehtud parandustega vastu.

7. Maanõukogu määrused ajutise Eesti-maa liikumata varanduste maksu kohta 1917 a.

Päevakorra punkt 6 — maksu võtmise eelnõu liikumata varanduse pealt — kannab ette J. Kukk. Eelnõu võetakse ilma muudatusteta III lugemisel ühel häälel vastu. (*Vaata lisa nr. 2*).

8. Määrused vabrikute ja tööstuste ettevõtete hindamise üle seks juhtumiseks, kui nad vaenlase lähenemise puhul sõjavägede poolt ärahävitatakse.

Päevakorra punkt 7 — tööstuse asutuste hindamise eelnõu — kannab III lugemisel ette F. Peterson. Eelnõu võetakse ilma muudatusteta vastu ühel häälel. (*Vaata lisa nr. 3*).

9. Koosoleku lõpetamine ja järgmise koosoleku määramine.

Koosolek lõpetati kell 11½ ö.

Järgmise koosoleku algus määrati kindlaks homse päeva peale kell 4 p. l.

H. Raudsepp (*allkiri*).

H. Kask (*allkiri*).

Viktor Neggo (*allkiri*).

Hans Pöhl (*allkiri*).

O. Strandmann (*allkiri*).

J. Jaakson (*allkiri*).

A. Veiler (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

Eestimaa Ajutise Vallamaksu-korra eelnõu.

1. Valla kulud kaetakse liikumata varanduste pealt võetavast maksust valla elanikkude isiklikkudest maksudest, sissetulekutest valla varandustest ja kapitalidest, vallale määratud ehk annetatud toetusrahadest ja maksudest tööstuse ja ärisutuste pealt.

I. Maks liikumata varanduste pealt.

2. Valla nõukogudel Eestimaal on õigus valla kulude katmiseks valla piirkonnas olevate liikumata varanduste pealt, olgu kelle päralt nad tahes, maksu võtta niisugustel alustel, mis maksu võtmise koorma ühetaolsust kindlustavad.

3. Valla heaks võetava liikumata varanduse maks võib ulatada Harju-, Viru-, Järva- ja Läänemaal kuni 90 kopikani maa adra sajandiku pealt, kuni 15 kopikani hoonete maksualuse rubla pealt ja kuni 1½ protsendini vabrikute hindamise väärtusest, Tartu-, Võru-, Viljandi- ja Pärnumaal aga kuni 37½ kopikani maa ja vabrikute puhta sissetuleku rubla pealt ja kuni 15 kopikani hoonete puhta sissetuleku rubla pealt. Midavõrd madalamat maksu eeltähendatud ülemmääraga võrreldes ühe liigi liikumata varanduste pealt võetakse, sedasama võrd madalam peab see maks ka teiste liikide liikumata varanduste pealt olema.

4. Maksu maksavad liikumata varanduste omanikud ehk omakspidajad (владельцы).

5. 1917. aasta kulude katmiseks on valdadel õigus liikumata varanduste maksusid kuni üks kolmandik § 3 tähendatud ülemäärast võtta.

II. Isiklik vallamaks.

6. Isikliku vallamaksu alla langevad kõik elanikud vallapiirkonnas 18 aasta vanadusest peale, väljaarvatud:

a) sõjaväelised;

b) kooliõpilased;

d) need töövõimetud isikud, kellel mingit varandust ega sissetulekut ei ole ehk kelle sissetulekud nii väikesed on, et neid vallamaksu maksmiseks ei jätku, maksja lihtsa ülespidamise kulusid arvesse võttes;

e) need töövõimulised isikud, kelle sissetulekud iseäraliste olude sunnil, nagu perekonna ülespidamise kulude, haiguste ja iseäraliste õnnetuste tagajärjel, nii väikesed on, et nendel vallamaksude maksmine üle jõu minevaks tunnistatakse.

Isikliku vallamaksu alla käivad ka need alla 18-aastased isikud, kellel oma varandusest iseseisev sissetulek on, mis elu ülespidamise alamäärast üle ulatab.

7. Maksu alla käivad kõik need isikud, kes maksu-aasta maksu tähtpäevaks, milles maanõukogu üle maa ühe päeva välja kuulutab, valla piiris elavad, välja arvatud need elanikud, kellel alaline elukoht teisel on. Maksu alla võib aasta jooksul ka neid panna, kes pärast nimetatud üleüldist maksu tähtpäeva valla piirkonda elama asuvad, kui nad tõeks ei tee, et nad maksu alla teises vallas on arvatud.

8. Isikliku maksu võtmiseks jagatakse valla elanikud nende sissetulekute põhjal liikidesse, kus juures sissetuleku väljaarvamisel peale rahaliste tulude, kõik need tulud arvesse võetakse, mis maksumaksja

mitmesuguste saaduste näol saab, nii kui ülespidamine ehk moon, riided, korter, küte, loomade ülespidamine, maa- ja teised sellesarnased tulud, teiselt poolt kõik maksud riigi ja omavalitsuse heaks, kui ka kõik teised avalikud koormatused ja maksud, puhtast sissetulekust maha arvatakse.

9. Isikliku maksu liikide ja maksu kõrguse määramine jääb vallanõukogu hooldeks.

Vallamaks ei tohi esimeses liigis mitte üle 2% maksu maksja sissetulekust ulatada ja kõige ülemas liigis mitte üle 10% ulatada.

10. Esimesesse liiki kuuluvad kõik need maksuvõimulised isikud (§ 6), kelle sissetulek elu ülespidamise alamäära summast peale hakates kuni 1000 rublani ulatab. Valla nõukogud peavad elu ülespidamise alamäära, kohalisi tingimusi silmas pidades, raha peale ära hindama. Isikud, kelle sissetulekud sellest summast üle ei ulata, ei lange isikliku vallamaksu alla.

11. Kõige ülemas liigis ei tohi isiklik maks mitte rohkem, kui kümnekordne olla esimese liigi maksuga võrreldes.

12. Maksu maksja ühte ehk teise liiki asetamine sünnib otsele vallanõukogude läbi, kes aga eeltööde tegemiseks iseäralikka maksu komisjonisid asutada võivad.

III. Äri- ja tööstuse maks.

13. Äri- ja tööstuse asutustelt võivad vallad oma heaks maksu võtta kuni 50% suuruses kroonu heaks võetava äri põhjusemaksust.

IV. Üleüldised määrused.

14. Vallad annavad maksjatele vähemalt 2 nädalat enne maksutähtaega nende maksusuuruse teada.

15. Tähtjaks maksmata jäänud maksude pealt on valdadel õigus üks kopik rubla pealt iga kuu pealt viivituse protsendi võtta, kus juures alganud kuu terve kuu ette ja poolik rubla terve rubla ette arvatakse.

16. 1917. aasta kohta arvatakse maksu tähtpäevaks 15. detsember, kuna edaspidi aga, nii kaua kui maanõukogu mitte teisiti ei otsusta, üleüldiseks valla-maksu tähtpäevaks 1. märts seatakse.

17. Kuni kohtuasutuste uuendamiseni saadavad vallanõukogud oma otsused vallamaksude jaotamise kavade kohta maakonna valitsusele läbivaatamiseks.

Kui maakonnavalitsus vallanõukogu otsustes midagi seaduse vastast leiab, muudab ta sellekohaselt otsuse ja annab asja vallanõukogule uuesti otsustada.

18. Asjast huvitatud isikud võivad kõigi otsuste üle, mis vallanõukogud maksu jaotuse alal teevad, nõukogule 2

nädala jooksul, otsuse teadaandmisest saadik arvatud, protesti sisseanda, tarvilisi tõendusjuurde lisades, ja asja uut arutamist ja otsustamist nõuda.

19. Kui protest vallanõukogus tähelepanemist ei leia, siis on maksu maksjal õigus kahe nädala jooksul, otsuse teadaandmisest arvates, maakonna valitsusesse kaebtust tõsta; kaebtus tuleb vallanõukogu kaudu sisse anda.

20. Maakonnavalitsuste otsuste üle vallamaksude võtmise asjus võivad nii vallanõukogud kui ka asjast huvitatud isikud kahe nädala jooksul, otsuse teadaandmisest saadik arvatud, kaebtust tõsta maakonnavalitsuse kaudu maavalitsuse ees, kes asja lõpulikult otsustab.

21. Maanõukogul on õigus tarbekorral eelülespandud maksude võtmise korra kohta täiendavaid määrusi välja anda.

LISA nr. 2.

Ajutine 1917. a. Eestimaa liikumata varanduste maks.

Maanõukogu otsustas:

- I. Eestimaa Ajutise administratiivlise korralduse ja kohalise omavalitsuse 30. märtsi 1917. a. Seaduse III jao § 5 p. 5 põhjal Eestimaal liikumata varanduste pealt ajutist maksu võtta.
- II. Ajutist maksu maa ja hoonete pealt järgmiselt kindlaks määrata:
  - a) Harju-, Järva-, Viru- ja Läänemaal 60 kop. iga adrasajandiku pealt, Tartu-, Viljandi-, Võru- ja Pärnumaal 25 kop. maksurubla pealt.
  - b) Hoonetemaks kõigis maakondades 10 kop. maksualuse puhta sissetuleku rublast. Maksu alla langevad hooned, mille puhas maksualune sissetulek üle 20 rubla on hinnatud.
  - c) Maks vabrikute ja tehaste hoonete pealt Põhja-Eesti maakondades 1% hinnatud väärtusest.

III. Maksuvõtmiseks järgnevad määrused maksmata panna.

Määrused ajutise 1917. a. Eestimaa liikumata varanduste maksu kohta.

A. Maamaks ja hoonetemaks maakondades.

1. Teatelehed saadetakse maksjatele vallavalitsuste kaudu kätte mitte hiljem, kui 15. nov. s. a.

2. Maksutasumise viimane tähtaeg on 15. dets. 1917. a. Pärast seda võetakse iga terve ehk alganud kuu eest 1% trahvi. Kui maks kuue kuu jooksul tasutud ei ole, võetakse iga järgneva terve ehk alganud viivituse kuu eest 2% trahvi. Maavalitsusel on õigus maksumaksjaid trahvidest vabastada, kui viivitus mõjuvatel põhjustel on sündinud.

3. Maa ja Maakondade kasuks võetav maks antakse maksjatele ühes summas teada.

4. Maksu võtavad vastu Maavalitsuse korraldusel kuni 15. dets. 1917. a.:

- a) Kõik vallavalitsused,
- b) Laenuasutused maal ja linnas, kellega Maavalitsus lepingusse astunud,
- c) Maakonnavalitsused,
- d) Maavalitsuse kassa, kuhu raha ka postiga võib saata.

5. Maksu kohta peetakse iga maakonna jaoks iseäraline arve. Maakondade osa sissetulnud maksust saadetakse Maakonnavalitsustele igal esimesel kuupäeval ära.

6. Teatelehele jäetakse vaba ruum, kuhu vallavalitsused oma kasuks võetava maksuosa sisse võivad kirjutada ja ühtlasi sisse nõuda. Vallale määratud maksuosa kohta maksavad needsamad määrused tähtaegade ja trahviraha kohta, mis p. 2 nimetatud.

7. Vallale määratud osa maksetakse otsekohe vallalaekasse.

8. Kviitungid maksumaksmise üle Maa- ja Maakonna laegaste heaks antakse välja maksumaksjatele maksu vastuvõtmise kohtades.

9. Maksujaotuse lähem korraldus jäetakse Maavalitsuse hooleks, kes ülevalseivate määruste piirides maksuvõtmise instruksiooni välja töötab.

LISA nr. 3.

Eesti Ajutise Maanõukogu Määrused

vabrikute ja tööstuse ettevõtete hindamiseks seks juhtumiseks, kui nad vaenlase lähenemisel sõjavägede poolt ärahvitatakse:

1) Vabrikute ja tööstusettevõtete hindamiseks asutatakse kohalikkude linnade ja maakonnavalitsuste poolt iseäralised komisjonid, mis selle linna või maakonna piirkonnas töötavad, kus nemad asutatud.

2) Hindamiskomisjonid seisavad koos:

- a) Komisjoni esimehest ja ühest liikmest, keda maakonna- või linnavalitsus määrab;
- b) 1 suurtööstuse esitajast suurtööstuse ettevõtjate ühisuse poolt;
- c) 1 väike- ja kesktööstuse esitajast, väike- ja kesktööstuse ettevõtjate ühisuse poolt.

Täheendus: Seal, kus ettevõtjate ühisusi ei ole, kutsub kohalik oma-

valitsus suur- ja väiketööstuse ettevõtjate esitajaid selle tööstuse ettevõtjate hulgast oma äranägemise järele, ehk ettevõtjatega kokkuleppimise teel, komisjoni liikmeks.

3) Komisjonide arvu linna ehk maakonna piirides määrab kindlaks sellekohane linna- või maakonnavalitsus.

4) Komisjonidel on õigus asjatundjaid (ekspertisid) oma töödest nõuandva häälega osavõtma kutsuda.

5) Ettevõtjad, kes oma varandust hinnata soovivad, seadvad varanduse nimekirja kokku ja annavad vähemalt 2 eksemplaris komisjoni. Varanduste nimekiri peab peale üksikasjalise üleslemise veel teateid varanduse praeguse seisukorra, kui ka rahalise väärtuse üle sisaldama.

6) Hindamiskomisjon vaatab ühe nädala jooksul nimekirja läbi ja kinnitab sel puhul, kui nimekiri tõeludele vastab. Tarbekorral lisab komisjon varanduste nimekirjale tarvilikud parandused juurde.

7) Hindamiskomisjoni otsuse üle seatakse protokoll, millele kõik komisjoni liikmed ja hindamise juures olnud isikud alla kirjutavad.

8) Komisjoni sisseantud varanduse nimekirjast jääb üks eksemplar protokoll juurde, kuna teisele protokollil ärakiri peale kirjutatakse, millele kõik komisjoni liikmed allakirjutavad. See eksemplar antakse varanduse omanikule ehk tema volinikule välja.

9) Hindamiskomisjonil on õigus varanduse omanikult ülesantud hindade kohta tõendavate dokumentide ettenäitamist nõuda.

10) Hindamiskomisjoni tegevuse peale võib 2 nädala jooksul kaebust tõsta Kubermangu hindamiskomisjoni ees, mille otsused lõpulikud.

11) Kubermangu hindamiskomisjon seisab koos:

- a) esimehest ja ühest liikmest, keda Maavalitsus määrab;
- b) ühest suurtööstuse esitajast, keda Tallinna vabrikantide selts saadab;
- c) ühest väike- ja kesktööstuse esitajast, keda kesktööstuse ühisus saadab.

12) Ühes varanduse nimekirja sisseandmisega maksab omanik Eesti Ajutise Maavalitsuse kassasse hindamise kulude katmiseks hindamiseks ülesantud varanduse väärtusest maksu järgmisel viisil: Summadest kuni 10.000 rbl. — 0,5%

Summadest	10.000 kuni 100.000 r.	— 50	r.	+ 0,2%	summadest mis üle	10.000
"	100.000 " 500.000 "	— 230	"	+ 0,1%	" " "	100.000
"	500.000 " 1.000.000 "	— 630	"	+ 0,05%	" " "	500.000
"	" üle 1.000.000 "	— 830	"	+ 0,025%	" " "	1.000.000

13) Hindamiskomisjoni liikmetele maksetakse Maavalitsuse kassast päevarahad hindamise juures oldud päevade eest: esimehele 20 rbl. päevas ja teistele komisjoni liikmetele 15 rbl. päevas, peale selle sõidurahad tegeliku hinna järele.

14) Asjatundjatele maksetakse tasu komisjoni määramise järele.

15) Kantselei teenijate palgad ja asjaajamise peale väljaantavad summad määrab komisjoni esimees.